

Təqvim yada salır

Tarixin müxtəlif mərhələlərində söz ustaları dövrün gerçəkliklərini, cəmiyyətin düşüncə tərzini ədəbiyyatın dili ilə gələcək nəsillərə çatdırıblar. Yazıçı və şairlər öz əsərləri, zamana sığmayan fikirləri ilə söz, sənət xəzinəsi yaradıblar. Türk dünyasının ulu ozanı Dədə Qorqud, Şərq təfəkkürünün zirvəsi dahi Nizami, insan ucalığını poetik sözlə

ifadə edən Nəsimi, bəşəri sevginin bənzərsiz tərənnümçüsü Məhəmməd Füzuli, maarifçi düşüncənin banisi Mirzə Fətəli Axundzadə, milli oyanışa məşəl tutmuş Həsən bəy Zərdabi, Cəlil Məmmədquluzadə və zamanın ağrısını satırının gücü ilə ifadə edən Mirzə Ələkbər Sabir kimi şəxsiyyətlərin Azərbaycan ədəbiyyat tarixində xidmətləri misilsizdir.

Milli ədəbiyyatımızda onilliklərdir ki, bu ulu yolun davamçısı olan, sözün nüfuzunu milli təəssübkeşliklə qoruyan, zamanın və insan taleyinin incə qatlarını bədii düşüncə ilə ifadə edən söz xiridarları sırasında xalq yazıçısı Anarın özünəməxsus yeri var. Dünya şöhrətli ədəbin müxtəlif dövrlərin ictimai, siyasi, mədəni mühitini əks etdirən, insanın daxili dünyasından xəbər verən, bədii təfəkkürün məhsulu olan əsərləri geniş oxucu auditoriyası qazanmaqla yanaşı, həm də xalqın mədəni yaddaşına çevrilib. Uzun illərdir Azərbaycan Yazıçılar Birliyinə rəhbərlik edən yazıçının nəsr, dramaturgiya və publisistika sahəsində yazdığı əsərlər ədəbiyyatımızın müasir mərhələsinin formalaşmasında mühüm rol oynayıb. Bədii söz haqqında düşüncələri ilə oxucunu dialoqa çağıran görkəmli yazıçı ilə ədəbiyyatımızın bugünkü mənzərəsi və keçdiyi yaradıcılıq yolu haqqında söhbəti təqdim edirik.

Xalq yazıçısı Anarın 88 yaşı tamam olur

Çağdaş ədəbiyyatımızın bayraqdarı

– Anar müəllim, 90 ilin yamacında, “qoşa səkkiz”in zirvəsində həyat və yaradıcılıq yolu necə görünür?

– Ötən illərə nəzər salsaq, yalnız gərgin əmək görək. Burada mənim yaradıcılığım, Yazıçılar Birliyindəki çoxillik fəaliyyətim, həm də ictimai-siyasi işlərim birləşir. Bir sözlə, istirahətə vaxt ayırmadan, bütün ömrümü yaradıcılığa və işə həsr etmişəm.

– Ömrünüzün 53 ili sovet dönməndə keçib. 35 ildir ki, müstəqillik dövründə yaşayırsınız. Bu illər sizdən nələri aldı, nələri verdi?

– Bu suala cavab vermək üçün görək bütün həyatımı danışım. Onu deyə bilərəm ki, bir müddətdir yeni kitab üzərində işləyirdim, artıq tamamlamışam və bu günlərdə nəşriyyata təqdim edəcəyəm. “Keçən keçdi, olan oldu” adlandırdığım kitabda ötən illərdən ətraflı bəhs etmişəm.

Sovet dövründə yazıçı üçün ən böyük maneə senzura idi. “Qlavlit” adlanan senzura bir çox şeyə qadağa qoyurdu. İndi isə senzura yoxdur, hər kəs istədiyini yazsa bilər. Lakin başqa bir problem yaranıb: ədəbiyyata maraq azalıb. Hər dövrün özünəməxsus qayğıları, çətinlikləri, eyni zamanda, üstünlükləri var.

– Məmmədxañlılar və Rəfiyablılar nəslinə mənsubluğunuz sizdə fərqlilik düşüncəsi yaradıbmı?

– Əlbəttə, həm ata, həm də ana tərəfdən soyadımlla qürur duyuram. Çünki bu nəsil Azərbaycan xalqına çox böyük şəxsiyyətlər bəxş edib, onların səmərəli və zəngin fəaliyyətləri olub. Lakin heç bir vaxt mən özümlü kimdənsə üstün və ya əlahiddə bir insan hesab etməmişəm.

– Ədəbiyyata gəlişiniz asan olmayıb. Sizin “bədii haqiqətinizlə” “həyat haqiqəti” arasında ciddi fərqlər axtarıblar. Tapıblarmı?

– Yəqin ki, tapa bilməyiblər. İlk vaxtlar nə yazmışamsa, təqdim olunmuşam: hekayə yazdım təqdim etdilər, povestlərim, kitablarım da eyni aqibətlə üzləşdi. Hətta “Qobustan” jurnalındakı fəaliyyətim də tənqid hədəfinə çevrildi. Amma illər sonra həmin adamlar birbaşa etiraf etməsələr də, haqqımda tamamilə fərqli mövqedən yazmağa başladılar. Səhvlərimi boyunuma almağa cəsarəti gətməyənlər belə, nə qədər yanlışdıqlarımı dolayı yolla göstərdilər. Onların bədii dəyərinə danmağa çalışdıqları əsərlərim həm ölkəmizdə, həm də dünyada öz təsdiqini tapdı, sevildi və böyük uğur qazandı.

– Belə münasibət qısqancılıq idi, yoxsa köhnəfikirlilik?

– Məncə, bu münasibətin böyük bir qismi qısqancılıqdan doğurdu. Digər tərəfdən, yeniliyi qəbul etmək çox zaman çətin olur. Adətən, bəzi insanlar fərqli bir şey görəndə “başa düşmürəm” yox, “pisdır” deyirlər. “Anlamıramsa, deməli, dəyərsizdir” düşüncəsi ilə hökm verirlər. Doğrudur, vaxt keçir, səhvlərimi anlayırlar, amma bunu dilə gətirməyə hünərləri çatmır.

Məsələn, vaxtilə postmodernist iddialarla ortaya çıxanlar, Yazıçılar Birliyini hədəf alanlar var idi. Zənn edirdilər ki, ədəbiyyat onlarla başlayır. Bu gün həmin insanların çoxu səhv etdiklərini bilir. Mən onların artıq doğru yola gəldiklərini görürəm, bəlkə, daxilən peşmandırlar da. Lakin “mən o vaxt səhv etmişəm” deməyə, təəssüf ki, hələ də cəsarət etmirlər.

– Yazıçı taleyi yaşamaq çətindirmi?

– Yazıçılıq dünyada ən çətin peşədir. Çox qəribədir ki, ağır zəhmət tələb edən bu sənət kəndlərdən çoxlarına asan görünür. Elə bilirlər ki, yazıçı olmaq üçün, sadəcə, vərəq-qələm götürüb və ya kompüter arxasına keçib nə isə yazmaq kifayətdir. Lakin yazmağa başladıldıqları anda görürlər ki, yaxşı yazıçı olmaq, ortaya sanballı əsər qoymaq düşündükləri qədər asan iş deyil. Necə ki, hər kəsdən peşəkar cərrah, mahir pianoçu və ya uğurlu idmançı çıxmır, eləcə də yazıçı olmaq da hamıya nəşib olmur. Bu, Tanrının bəxş etdiyi fitri istedaddır.

– İstedad, dünyagörüşü öz yerində, bəs çətinlik nədədir?

– Yazıçılığın çətinliyi onun fasiləsizliyindədir. Digər peşə sahiblərindən fərqli olaraq, yazıçının iş saati bitmir. İnsanlar müəyyən vaxtdan sonra dincəlik, ildə bir dəfə məzuniyyətə çıxırlar, amma yazıçı üçün təqvimdə nə istirahət günü, nə də məzuniyyət var. Onun beyni və qəlbi gecə-gündüz məşğuldur.

– Müasir dövrdə yazıçı üçün ən böyük məsuliyyət nədir?

– Bütün zamanlarda yazıçı üçün ən böyük məsuliyyət haqiqəti söyləmək və hər zaman onun tərəfində dayanmaqdır.

– Dünya ədəbiyyatının sanballı nümunələrinə baxanda görürük ki, söz bəzən zamanın sərhədlərini aşaraq ədəbiyyata qovuşur. Lev Tolstoyun “Hərb və sülh” romanı bir epoxanın mədəni panoramasını yaradır, Fyodr Dostoyevski isə insan ruhunun ən dərin drammatizmini əsrlər boyu oxunan sözlə çevirir. Sizin yaradıcılığınızda da zaman və yaddaş mövzuna tez-tez rast gəlinir. Sizcə, yazıçının sözü hansı məqamda zamanın yaddaşına çevrilir?

– Adlarını çəkdiqləriniz dahi yazıçılardır, o zirvəyə ucalmaq üçün çox yol qət edilməlidir. Şəxsən mən yaradıcılığımda çoxşaxəliliyə üstünlük verirəm; eyni janrda, eyni üslubda yazan yazıçı deyiləm. Əsərlərimin bir qismi sırf realist üslubda yazılıb, digərlərində fantastika və sürrealizm elementlərinə rast gəlmək olar. Bəziləri folklor motivlərinə, bəziləri isə satira və yumora daha yaxındır.

Qeyd etdiyim kimi, müxtəlif janrlarda – hekayə, povest və romandan tutmuş, ssenarilərə, pyeslərə, esse və məqalələrə qədər geniş spektrdə əsərlər yazmışam. Xeyli tarçümələrim var. Hərçün şeir yazsam da, özümlü şeir hesab etmərəm.

Yazıçının missiyası öz sözlünü, öz haqiqətini ifadə etməkdir. Bu sözün nə vaxt və necə dərk olunacağı isə artıq oxucunun təfəkküründən və zamanın hökmündən asılıdır.

– Ədəbiyyatın ən böyük missiyalarından biri insan ruhunun xəritəsini çəkməkdir. Məsələn, Dostoyevski günah və vicdanın metafizikasını açmağa çalışdı, Kafka isə modern insanın tənhalığını göstərdi. Sizin “Ağ liman” və “Bəsmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi” kimi əsərlərinizdə də zahirən adı görünən yaşantıların arxasında böyük psixoloji drammatizm hiss olunur. Sizcə, yazıçının əsas işi hadisələri danışmaqdır, yoxsa insan ruhunun gizli qatlarını üzə çıxarmaq?

– Ədəbiyyat çoxşaxəlidir: müxtəlif janrlar və fərqli üslublar var. Bir çox müəlliflər hadisələrin zahirə tərəfinə – qəhrəmanın hərəkətlərinə, gediş-gəlişinə, süjetin fiziki axarına daha çox önəm verirlər. Elə yazıçılar da var ki, onların əsas hədəfi insanın daxili aləminin dərinliklərinə nüfuz etməkdir. Məsələn, fransız yazıçısı Marsel Prust qeyd edirdi ki, onun qəhrəmanları, demək olar ki, pəncərəyə yaxınlaşmır və ya qapını açmırlar. Bu o deməkdir ki, zahirə hərəkətlərdən uzaqdırlar.

Yazıçı əsərlərində yalnız insanın nə hiss etdiyini, nə düşündüyünü və hansı duyğularla yaşadığını təsvir edir. Bir sözlə, ədəbiyyatda hər iki yanaşmanın öz yeri var və sənətkarlar bu baxımdan bir-birindən kəskin şəkildə fərqlənirlər.

Mən bir fikri döna-döna vurğulayıram: “Bəsmərtəbəli evin altıncı mərtəbəsi”ni yalnız məhəbbət romanı kimi xarakterizə etmək doğru deyil. Bəli, sevgi, məhəbbət əsərin ana xəttini təşkil edir, lakin əsas ideya azad olmayan bir cəmiyyətdə azad insanın varlığı və onun faciəsidir.

– Klassik əsərlərin əsas özəlliyi zamanın sınağından uğurla çıxmasıdır. Şeksprin obrazları bu gün də aramızda yaşayır. Uzun illərdir ədəbi prosesin mərkəzində olan bir ədəb kimi deyə bilərsinizmi, əsəri klassikaya çevirən əsas keyfiyyət nədir – mövzu, dil, yoxsa insan təbiətinin universallığı?

– Hər bir əsərin dəyərini müəyyən edən əsas meyar zamandır. Məsələn, tez-tez işlə-

dilən “canlı klassik” ifadəsini qəbul etmərəm. Məncə, insan sağlığında klassik ola bilməz. Əsərin klassik nümunəyə çevrilib-çevrilmədiyi müəllif bu dünyadan kəçəndən onilliklər, bəzən yüz il sonra məlum olur. Əgər bir əsər illər boyu yaşayırsa, yaddaşlarda qalırsa və ona hər zaman tələbat varsa, yalnız o vaxt həmin əsəri klassika adlandırmaq olar.

Buna görə də mənə “canlı klassik” deyə müraciət edənlərə həmişə zarafatla “yarım-canlı klassik” olduğunu bildirirəm. Klassikanı yalnız zaman təyin edə bilər. Hər uğurlu yazını dərhal klassik əsərlər sırasına daxil etmək mənim qənaətimcə doğru deyil.

Yaradıcılığın əsas qayəsi istedaddır. Əlbəttə, Şekspir, Füzuli və Balzak kimi dühaların zirvəsinə ucalmaq hər kəsə nəşib olmur. Lakin dünya ədəbi irsində dərin iz qoyan istənilən nümunənin mayasında müəllif istedadı və bədii təfəkkürün gücü dayanır.

– Bəs əsərin mövzusu, dili və ya toxunduğu bəşəri duyğular?

– Hər şey yəna də istedad amilinə söykənir. İstedadlı qələm sahibinin dili də təmiz, səlis olur. Düzüldür, bəzən Dostoyevskinin dilinin “kasıb” olduğunu iddia edirlər. Hətta Heminqueyin bu barədə belə bir fikri də var: “Təəccüb edirəm ki, bu qədər pis yazıb, necə belə dahi yazıçı olmaq mümkündür?”. Məşhur yazıçı və ədəbiyyatşünas Vladimir Nabokov da Dostoyevskini yazıçı kimi qəbul etmirdi. Amma zaman hər şeyi öz yerinə qoydu: Nabokov böyük sənətkardır, lakin o, Dostoyevski deyil. Dostoyevski daha fundamental mətləblərdən yazan, bəşəri mövzulara müraciət edən dühadır.

– Milli ədəbiyyatımızda Mirzə Fətəli Axundzadənin maarifçi ideyaları, Cəlil Məmmədquluzadənin və Sabirin milli özünütəqidi bir dövrün portretini yaratdı. Sizin əsərlərinizdə də Bakı mühiti, münasibətləri və zamanın ruhu böyük ustalqla təsvir olunur. Sizcə, yazıçı millətin mədəni keşikçisidir, yoxsa, sadəcə, insan taleyini qələmə alan salnamçı?

– Bu iki amil, əslində, bir-birini tamamlayır. Yazıçı həm dövrün salnaməçisi, həm də fərqli talelərin prizmasından həyatın mənzərəsini canlandırın sənətkardır. Bu iki missiya arasında heç bir təzad yoxdur, əksinə, onlar bir-birini zənginləşdirir.

– Sizcə, müasir dövrdə ədəbiyyatın cəmiyyətdə rolu dəyişib, yoxsa eyni missiyanı davam etdirir?

– Əlbəttə, zamanla münasibətlər dəyişib. İndi internet dövrüdür. İndiki gənclərin dərdəldikdi “Hərb və sülh” romanını axıra qədər oxumasını təsəvvür etmək çətindir. Çox güman ki, heç kim buna vaxt ayırmayacaq. İndi hər şey telefonlardadır. Övvəllər ədəbiyyatda “teleqraf dili” hakim idisə, indi onu “telefon dili” əvəz edib.

İnsanlar kitab oxumaq əvəzinə, məlumatı telefondan sürətli, qısa, lakonik şəkildə almağa üstünlük verirlər. “Niyə vaxt ayırırı kitab oxumalıyam ki, telefondan hər şeyi öyrənə bilərəm?” düşüncəsi hakimdir. Amma bu vəziyyətin keçici olduğunu inanıram. Sənətin əbədi dəyərləri mütləq öz yerinə qayıdacaq.

– Ümumiyyətlə, ədəbiyyatın cəmiyyətdəki rolu nədən ibarətdir?

– Ədəbiyyatın cəmiyyətdəki əsas rolu insanların mədəniyyətini formalaşdırmaq və onlara haqiqəti aşılamaqdır. İnsan mədəniyyəti məhz ədəbiyyatla yığılır. Dövlət başçımızın da qeyd etdiyi kimi, Azərbaycan dilini inkişaf etdirmək və qorumaq bir birimizin borcudur.

Unudulmamalıdır ki, ana dilinin ən böyük qoruyucusu məhz ədəbiyyatdır. Danışqı, qəzet və televiziya dili öz yerində, lakin dili yaşadan onun bədii qatıdır. Əgər dilimizi yaşatmaq istəyiriksə, ədəbiyyatımıza maraq göstərməli və qorumağıyıq.

– Bəs bugünkü oxucunun ədəbiyyatdan gözləntisi əvvəlki nəsillərdən nə ilə fərqlənir?

– Sovet dövründə məcburi abunəlik sistemi sayəsində “Azərbaycan” jurnalı və “Ədəbiyyat” qəzeti on minlərlə tirajla çıxırdı. İndi isə bu məcburiyyət yoxdur. Övvəllər rəqəbat yalnız radio ilə kitab arasında idisə, sonra bura televiziya, indi isə internet əlavə olunub. Müasir gənc telefon vasitəsilə səthi məlumat almaqla kifayətlənir. Məsələn, “Hamlet”in müəllifini öyrənmək üçün bəzilərində telefon yetərlidir. Günümüzün əsas problemi texniki tərəqqinin mədəni tərəqqini üstələməsidir. Bu təzad ədəbiyyata və bədii sözlə marağı ikinci plana keçirir.

– Qeyd etdiyiniz kimi, bu gün müasir texnologiyalar və sürətli informasiya axını insanların oxu vərdislərini dəyişir. Buna baxmayaraq, roman və hekayə janrı hələ də insanın daxili dünyasını ifadə etməyin ən güclü vasitələrindən biridir. Sizcə, XXI əsrdə ədəbiyyat insan üçün nəyi qoruyacaq – düşünmək imkanını, yoxsa hiss etmək qabiliyyətini?

– Bunu indidən demək çətindir. Düşünmək və duymaq bir-birindən ayrılmazdır. Hissiyatsız düşünən, yaxud düşünə bilməyən hissiyyətsiz insan, əslində, yarımçıqdır. İnsan yalnız bu iki qütbün vəhdətində tamamlanır. Ədəbiyyat bu vəhdəti qorumağa səy göstərməlidir.

– Siz həm də kinossenarist kimi tanınırsınız. Milli kinomuzun inkişafında yazıçının rolu barədə nə deyə bilərsiniz?

nobelçisi var. Lakin kiçik Norveç, İsveç və ya Polşa bir neçə Nobel mükafatçısı yetişdirmir.

Bu, onu göstərir ki, Nobel mükafatı daha çox Avropa meyarları ilə, son dövrlərdə isə bəzən siyasi konyuktura ilə verilir. Əgər bu mükafatı alanlarla, layiq görülüb almayanların siyahısını müqayisə etsək, ikinci tərəf bəlkə daha ağır gələr. Prust, Kortasar, Qrem Qrin, Moravia, Akutakava, Ekzuperi, Kafka, Coys, Nabokov, Malro, Remark, Nazim Hikmət kimi yazıçılar, eləcə də rus ədəbiyyatının nəhəngləri – Bulqakov, Qorki, Platonov, Mayakovski, Blok, Axmatova, Svetayeva, Yese-nin bu mükafatı almayıblar. Deməli, yaradıcılığı Nobel meyarı ilə “yaxşı” və ya “zəif” deyə qruplaşdırmaq tamamilə yanlışdır.

– Sovet ədəbiyyatından nələr yaşayacaq, nələr itib gedəcək?

– Mən “sovet ədəbiyyatı” ilə “sovet dövrünün ədəbiyyatı” anlayışlarını bir-birindən fərqləndirirəm. “Sovet ədəbiyyatı” dedikdə, Maksim Qorkinin irəli sürdüyü “socialist realizmi” metodu ilə yazılan, yalnız sovet quruluşunu tərənnüm edən və süni müsbət qəhrəman obrazlarına söykəən əsərlər nəzərdə tutulur.

“Sovet dövrünün ədəbiyyatı” isə ideoloji çərçivələri aşan böyük sənətdir. Məsələn, Zoşenko, Pasternak və ya Bulqakov sovet dövründə yaşasalar da, yaratdıqları əsərlər quruluşdan asılı olmayaraq böyük ədəbiyyatın

nümunələridir. Bir sözlə, sovet dövründə yaşamaq sovet yazıçısı olmaq demək deyil.

– Yaradıcılığınızda dünya şöhrətli yazıçılarının təsiri oldumu?

– Təbii ki, hər bir yazıçı bu və ya digər formada başqa müəlliflərdən bəhrələnir. Bəzən bunun yalnız zahirə oxşarlıqlarla əlaqələndirilməsi qətiyyəən düzgün deyil. Məsələn, “Ağ liman” əsərimin sonunda qəhrəmanın yuxuda uzaqda qırmızı gomilər görməsi səhnəsi var. Bəziləri rus yazıçısı Aleksandr Qrinin məşhur “Qırmızı yelkənlər” əsəri ilə paralellər aparıb, bunu oradan götürdüyümü iddia edirlər.

Maraqlıdır ki, mən o əsəri heç oxumamışam. Bu, sadəcə, zahirə bənzərlikdir. Mənim yaradıcılığma Tolstoy, Çexov və Dostoyevski kimi nəhənglərin təsiri olub. Milli ədəbiyyatımızda isə ən çox Cəlil Məmmədquluzadə və “Dədə Qorqud” dastanının yazılarında təsiri hiss olunur. Çünki təsiriz yazıçı olmur, sənətkar mütləq böyük sələflərindən nəşə götürməlidir.

– Bir qərinalıq Qarabağ ağrısı və 44 günlük Qarabağ zəfəri ədəbiyyatımızda necə əksini tapır?

– Yazıçılar Birliyi olaraq bir neçə kitab, o cümlədən işğaldan azad edilmiş ərazilərdən olan müəlliflərin qələmə aldıqları “44 günün zəfəri” toplusunu nəşr etdik. Elçin Hüseynbəyli, Rəşad Məcid kimi qələm dostlarımızın tərtib etdikləri kitablarla birgə bu mövzuda xeyli iş görülüb. Hətta uğurlu bədii nümunələrə mükafatlar da təqdim etmişik.

Qarabağ zəfəri ilə bağlı fundamental əsərlərin yazılması üçün isə müəyyən vaxt keçməlidir. Bu gün əsas missiyanız qazılaraq, döyüşçülərin, keçmiş məcburi köçkünlərin, şəhid ailələrinin, bir sözlə, o ağırları yaşayan insanların xatirələrini sənədləşdirmək, faktları gələcək nəsillər üçün qoruyub saxlamaqdır.

– Bugünkü ədəbi mühitin problemləri və perspektivləri barədə nə deyə bilərsiniz?

– Ədəbi mühitin əsas problemi, bəyaz qeyd etdiyimiz kimi, oxucu marağının kütləvi şəkildə azalmasıdır. Perspektivlərə gəlincə, inanmaq istəyərik ki, biz yazıçıların sonuncu nəslə deyilik. Ədəbiyyatın gələcəyi var; bizdən sonra da istedadlı gənclər gələcək.

Bəlkə gələcəkdə oxucu sayı indikindən də az olacaq, lakin burada kəmiyyət yox, keyfiyyət önəmlidir. Ədəbiyyatı dəridəndən duyan, ona ruhan bağlı olan bir oxucu, sadəcə, kütləvi maraq naminə mütaliə edən minlərlə insandan daha üstündür.

– Gənc müəlliflərin yaradıcılığında hansı yeni istiqamətləri görürsünüz? Onlar ədəbiyyata yeni mövzu, yaxud yeni baxış gətirə bilirlərimi?

– Gənclər ədəbi prosesa, şübhəsiz, yeni estetik meyarlar gətirirlər. Ədəbiyyatın inkişafı da məhz bu baxış müxtəlifliyindən asılıdır. Müasir yaradıcılıq keçmişlə müqayisə edib “yaxşı” və ya “pis” qətiyyətlə ayırmaq, dənəsa, fərqliliyi qəbul etmək lazımdır. Əslində, hər bir yeni nəslin borcu ədəbiyyata öz səsiylə öz sözlünü gətirməkdir.

– Uzun və zəngin yaradıcılıq yolu keçməsiniz və bir neçə nəsil sizin oxucunuz olub. Bu gün gəriyə baxanda sizə hansı ideya və ya hansı sual düşündürür?

– Məni ən çox düşündürən ideya sovet dövründə böyük əhəmiyyət olan müstəqilliyinə qovuşmaq idi. Bu arzu artıq reallığa çevrilib. Hesab edirəm ki, hər bir xalq müstəqil olmalı, öz taleyinə, torpağına və gələcəyinə özü sahiblik etməlidir. İkincisi isə torpaqlarımızın azad olunması və Şuşaya qayıtmağımızdır. Bu tarixi anları yaşadığım üçün taleyimdən razıyam.

– Anar müəllim, maraqlı söhbətə görə təşəkkür edirik.

Müəhibəni apardı:
Mehparə ƏLİYEVA
XQ